

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/580/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214655
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5712214655.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa - POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Ul. Gr? sslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, v mene ktorej koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ proti odporcovi - Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 10C/232/2012-58 zo dňa 30.9.2013 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie okresného súdu.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zastavil konanie, v ktorom sa navrhovateľ návrhom dňa 27.9.2012 domáhal od odporcu náhrady majetkovej škody v sume 492,25 a nemajetkovej ujmy v sume 98,45 eur titulom ním tvrdeného nesprávneho úradného postupu orgánom štátu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Ex 14353/2010 ohľadne vymoženia pohľadávky od dlžníka - povinného W. O.. Okresný súd zároveň postúpil vec Ministerstvu spravodlivosti SR Bratislava po právoplatnosti uznesenia. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Pri zastavení konania a postúpení veci súd prvého stupňa aplikoval ust. § 103, § 104 ods.1, § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku, vychádzal aj z účinných ustanovení Zákona č. 514/2003 Z.z.

Z úradnej povinnosti skúmal, či má právomoc v danom štádiu vo veci konať. Uviedol, že navrhovateľom uplatnený nárok (náhrada majetkovej škody a nemajetkovej ujmy) vyplýva z práva súkromného, zodpovednosť štátu za nezákonný alebo nesprávny úradný postup výkonom verejnej moci je vzťah občiansko-právny. V danom prípade podľa § 8 O.s.p. sa jedná o tzv. delenú právomoc, kedy podľa zákona riešenie niektorej veci právnej povahy uvedenej v § 7 ods. 1 O.s.p. patrí do právomoci dvoch orgánov, pričom právomoc iného orgánu je časovo prvotná a právomoc súdu je časovo následná. Je daná obligatornosť predchádzajúceho konania na príslušnom inom orgáne vyžadované zákonom ako nevyhnutný predpoklad konania na súde.

Právne posúdenie uplatňovaného nároku spadá pod právnu úpravu Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Podľa § 15 a § 16 označeného právneho predpisu nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom je potrebné predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11. Poškodený má právo obrátiť sa na súd až vtedy, ak predbežné prerokovanie nároku nevedlo k uspokojeniu nároku na náhradu škody. Ide o

zákonom stanovenú podmienku - predbežné prerokovanie nároku pred podaním návrhu na súd. V posudzovanej veci táto podmienka konania nie je splnená, preto nie je založená právomoc súdu vec prejednať a rozhodnúť. Okresný súd konštatoval, že na predbežné prerokovanie nároku v konkrétnej prejednávanej veci je príslušné Ministerstvo spravodlivosti SR. Navrhovateľ však ani na opakované písomné výzvy nedoložil súdu kópiu žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody u Ministerstva spravodlivosti SR, takáto žiadosť sa nenachádza ani v spise, na ktorý navrhovateľ vo svojich podaniach odkazuje, predložil iba sprievodný list opatrený pečiatkou MS SR a súčasť listu „zoznam žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody“ pozostávajúcu zo 197 strán. Z uvedených listín však nie je možné preskúmať či sa navrhovateľ domáha voči MS SR toho istého nároku (čo sa týka argumentácie, dôvodov, skutkového stavu a uplatňovanej výšky) ako je uplatňovaný na súde a preto nemožno preskúmať či vznikla súdu právomoc na prejednanie sporu. Okresný súd poukazuje ďalej na sporový charakter konania, kde dôkazné bremeno zaťažuje v prvom rade navrhovateľa a to i v smere preukázania predbežného prerokovania nároku, teda následného preukázania základnej procesnej podmienky konania - právomoci súdu na konanie a rozhodovanie. Túto povinnosť nemožno prenášať na odporcu. Vychádzajúc z označených úvah konštatoval súd prvého stupňa nedostatok svojej právomoci rozhodovať o nároku navrhovateľa, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, preto aplikáciou § 104 ods. 1 O.s.p. konanie zastavil a vec postúpil orgánu príslušnému na konanie - Ministerstvo spravodlivosti SR (§ 4 ods. 1 písm. a/ bod 1 Zákona č. 514/2003 Z.z.). Otázku náhrady trov konania okresný súd riešil podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že žiadnemu z jeho účastníkov právo na ich náhradu nepriznal.

Proti uzneseniu okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Argumentoval, že podal na Ministerstvo spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorú si uplatňuje v danom konaní. Túto skutočnosť súdu aj preukázal. Predložil zoznam jednotlivých žiadostí, ktoré MS SR potvrdilo. Súd nevykonal ním označený dôkaz - oboznámenie sa s príslušným spisom MS SR, tento jeho dôkazný návrh ignoroval. Napriek tomu, že on jednak označil a predložil dôkaz potvrdzujúci podanie žiadosti, dospel súd bez skutočného zistenia k záveru, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku nebola ním podaná. K danému záveru prvostupňový súd nedospel s určitosťou, ale len na základe pochybností o tejto skutočnosti, ktorú si sám založil.

Odvolateľ zdôraznil, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. On uskutočnil podanie (obsiahnuté v texte žaloby), ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné vo veci vylúčiť. V konaní pritom môže vylúčený sudca robiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu nič nemení na tom v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti, že nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Uvedené rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Zároveň je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práv, práva na spravodlivý nestranný súd. Meritórne rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí jeho (navrhovateľa) návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., proti ktorému pripustil odvolanie. Proti tomuto rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podával odvolanie, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Odvolateľ vzniesol aj ďalšie argumenty procesnej povahy vytýkal: 1/ že súd ignoroval jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O.s.p. a viedol pojednávanie, na ktorom v jeho neprítomnosti meritórne rozhodol, 2/ nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal, nemal možnosť vyjadriť sa ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Teda nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Za takej situácie bola porušená zásada kontradiktórnosti konania a jeho právo na súdnu ochranu a tým došlo i k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Vzniesol námietky i v súvislosti s rozhodovaním súdu o trovách konania. Uviedol najmä, že odporca použil na dopravu neprimeraný cestovný prostriedok. Použitie motorového vozidla s enormnou spotrebou pohonných látok je neadekvátne a neúspešný účastník by za žiadnych okolností nemal znášať náklady, ktoré nemožno predpokladať.

S poukazom na súhrn uvádzaných odvolacích argumentácií sa navrhovateľ domáhal zrušenia „rozsudku“ (pozn. odvolacieho súdu - zrejme uznesenia, keďže odvolanie navrhovateľa smeruje proti uzneseniu okresného súdu) a domáhal sa vrátenia veci súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie.

Odporca písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa nepredložil.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), viazaný rozsahom i dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a uznesenie okresného súdu čiastočne aj z iných právnych dôvodov potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Je nepochybné, že navrhovateľ v preskúmvanej veci sa domáha od odporcu náhrady majetkovej škody a náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá má byť spôsobená podľa jeho skutkových tvrdení nesprávnym úradným postupom orgánom štátu - Okresným súdom Martin v exekučnom konaní, v ktorom navrhovateľ v pozícii oprávneného vymáhal svoju pohľadávku od povinného - W. O.. Nesporne ide žalobu o náhradu škody, ktorá smeruje proti štátu, ide o nárok, na ktorý dopadá právny režim Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Krajský súd v posudzovanej veci odlišne ako súd prvého stupňa hodnotí otázku tzv. „delenej právomoci súdu“, keď prioritne zvyrazňuje, že podľa právneho režimu Zákona č. 514/2003 Z.z. pri uplatnení nároku z nesprávneho úradného postupu neprichádza do úvahy delená právomoc podľa § 8 O.s.p.

Podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním, alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadost“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do 6 mesiacov „odo dňa prijatia žiadosti“, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Výkladom je možné vyvodiť, že zákonodarca inštituoval predbežného prerokovania nároku podľa § 15, 16 Zákona č. 514/2003 Z.z. účinného v čase „kedy podľa tvrdenia navrhovateľa žiadost o predbežné prerokovanie nároku mala byť podaná“, zamýšľal upraviť neformálny postup ústredného orgánu, ktorý buď požadovaný nárok mimosúdne uspokojí a náhradu poskytne a tak nedôjde k súdnemu konaniu, ale k mimosúdne vysporiadaniu nároku, alebo náhradu neposkytne a uplatnený nárok sa stáva predmetom súdneho konania. Predbežné uplatnenie práva na náhradu vzniknutej škody je podmienkou, aby toto právo mohlo byť prejednané v občianskom súdom konaní.

Je osobitne významná odpoveď na otázku, či v posudzovanej veci podal navrhovateľ písomnú žiadost o predbežné prerokovanie nároku (ktorý nárok uplatňuje v prebiehajúcom konaní) u príslušného orgánu štátu, teda u Ministerstva spravodlivosti SR, následne či je splnená v aktuálnom štádiu konania procesná podmienka prejednania uplatneného nároku na náhradu škody súdom.

Preskúmaním spisu krajský súd zhodne ako súd prvého stupňa zistil, že navrhovateľ nepreukázal, že by v konkrétnej právnej veci podal u príslušného orgánu štátu písomnú žiadost o predbežné prerokovanie nároku. Navrhovateľ v písomných podaniach zo dňa 14.12.2012 a 8.7.2013 na výzvu súdu oznamuje, že nedisponuje rovnopisom návrhu na predbežné prerokovanie nároku, tvrdí, že originál žiadosti predložil do podateľne odporcu, že nedisponuje ním, je pripravený poskytnúť návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pretože disponuje jednotnou neoddeliteľnou databázou návrhov

v elektronickej forme obsahujúcu celkovo 43.597 návrhov, čo môže súdu poskytnúť a ďalej, že súdu predložil prílohu - potvrdenie MS SR o prijatí žiadosti o predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody podľa konkrétne označeného čísla konania (aj povinného) u príslušného súdneho exekútora. Tieto odvolacie (ale aj skutkové tvrdenie navrhovateľa v návrhu) sa odlišujú od zistení plynúcich zo spisu, pretože navrhovateľom označené konkrétne čísla exekučných konaní, mená a priezviská povinných uvedených v navrhovateľom citovaných podaniach a v tzv. potvrdeniach sa nezhodujú (sú úplne odlišné) s číslom exekučného konania a označením povinnej v aktuálne posudzovanej právnej veci.

Odporca v oznámení zo dňa 4. 9. 2013 (na čl. 56 spisu) na výzvu súdu reagoval, uviedol, že mu od 23.4.2012 do 25.9.2012 bolo doručených viac ako 43 tisíc žiadostí navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, nevedol osobitný spis pre každú podanú žiadosť, navrhovateľ mu neposkytol v rámci predbežného prerokovania požadovanú súčinnosť potrebnú pre prerokovanie jeho nároku, čím proces predbežného prerokovania fakticky zmaril. Preto ako príslušný štátny orgán nárok navrhovateľa nepovažuje za predbežne prerokovaný.

Za tejto situácie je opodstatnené podľa názoru odvolacieho súdu konštatovať, že navrhovateľ nepreukázal podanie písomnej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku u príslušného štátneho orgánu, zatiaľ neboli splnené podmienky na riešenie nároku v občianskom súdnom konaní a vzhľadom na tento záver je potom zastavenie konania a následné postúpenie veci Ministerstvu spravodlivosti SR súdom prvého stupňa je primeraným procesným postupom.

V posudzovanom prípade treba zdôrazniť, že pri danej forme rozhodovania nebolo povinnosťou súdu prvého stupňa nariadiť pojednávanie a pojednávanie súd ani nenariaďoval. Z tohto dôvodu neobstoja (sú neopodstatnené) a sú zmätočné odvolacie argumentácie odvolateľa vytýkajúce súdu prvého stupňa ignoráciu jeho žiadosti o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania, vedenie pojednávania v jeho neprítomnosti a v tejto súvislosti neumožnenia vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd vychádzal na pojednávaní s následným odňatím možnosti konať mu ako účastníkovi konania. Je jednoznačné, že odvolateľom namietané procesné postupy v konaní nevytvárali.

Obdobne je zmätočný odvolací argument, ktorým navrhovateľ namieta, že súd vydal meritórne rozhodnutie v dobe, keď zároveň rozhodol aj o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania proti ktorému podal odvolanie. Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ návrh na prerušenie konania v posudzovanej veci súdu nepredložil, jeho návrh súd meritórne nezamietol. Za úplne neakceptovateľnú vyhodnotil odvolací súd odvoláciu námietku navrhovateľa viažucu sa k rozhodovaniu o trovách konania.

Bezpredmetné je tvrdenie odvolateľa o konaní vylúčeného sudcu. V súdnej veci neboli zákonnou sudkyňou oznámené (§ 15 ods. 1 O.s.p.) skutočnosti, pre ktoré by mala byť vylúčená z pojednania a rozhodovania veci a navrhovateľ výslovne uviedol v podaní na čl. 35 spisu, že on nepodal námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 1 O.s.p. Nad rámec uvedeného odvolací súd dopĺňa, že aktuálna rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR pri zohľadnení tak subjektívneho ako aj objektívneho hľadiska (teória zdania) sa v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnostiach ako aj požiadavke na sudcu v každej veci zachovať vecný, profesionálny prístup, nadhľad, potrebnú dávku odstup, pritom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda dôvod pre jeho vylúčenie (vid' aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Nc/54/2012, resp. 1Nc/16/2012).

O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodoval podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom (žiadnemu z nich) ich náhradu nepriznal. Navrhovateľ v odvolacom konaní úspech nemal, bol by povinný nahradiť trovy úspešnej procesnej strane - odporcovi, odporca si však trovy konania neuplatnil.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu **n i e** je odvolanie prípustné.